

Asia: VN/25888/2024

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi sosiaalihuoltolain, vanhuspalvelulain ja asiakasmaksulain muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Pidätekö kannatettavana, että teknologisten ratkaisujen käyttämisestä sosiaalihuollon palveluissa säädettäisiin uudessa 47 §:ssä esitetyllä tavalla?

Kyllä

Jos kyllä, voitte esittää asiaan liittyvät näkökohtanne.

Lakiin tulisi kirjoittaa, että asiakkaan soveltuvuus teknologisiin ratkaisuihin kirjataan asiakassuunnitelmaan. Toteuttamissuunnitelmassa asia kirjataan tarkemmin eli mitkä teknologiset ratkaisut asiakkaalle soveltuvat tai tulevat käyttöön.

Jos ei, voitte esittää vaihtoehtoisia ratkaisumalleja ja muut asiaan liittyvät näkökohtanne.

-

Pidätekö kannatettavana, että teknisestä valvonnasta sosiaalihuollon toimintayksikössä säädettäisiin uudessa 48 §:ssä ehdotetulla tavalla?

Kyllä

Jos kyllä, voitte esittää asiaan liittyvät näkökohtanne.

-

Jos ei, voitte esittää vaihtoehtoisia ratkaisumalleja ja muut asiaan liittyvät näkökohtanne.

-

Esityksessä ehdotetaan, että asiakkaalta ei pyydetä suostumusta teknologisen ratkaisun käyttöönottoon, vaan asiakkaan mielipide otetaan huomioon osana asiakasprosessia (palvelutarpeen arviointi, palvelusuunnitelma, päätös). Kannatatteko tätä ehdotusta? (HE-luonnos kappale 2.6)

Kyllä

Jos kyllä, voitte esittää asiaan liittyvät näkökohtanne.

Tämä tukee erityisesti ikääntyneiden palveluissa resurssien taloudellista ja järkevää käyttöä sekä parantaa asiakasturvallisuutta. Tällä hetkellä valvontaviranomainen on tulkinnut ympärivuorokautisen palveluasumisen asiakkaan turvarannekkeen, jossa on myös sensoriteknologiaa rajoittamistoimenpiteeksi, jonka käyttöön lääkärin tulisi tehdä rajoittamispäätös. Tällaisten turvarannekkeiden käyttö on kuitenkin hyvin yleistä ja lisää merkittävästi asiakasturvallisuutta, kun asiakkaan poikkeuksellista toiminnasta esimerkiksi yöaikaan voidaan saada automaattisesti hälytys hoitajille. Näin on voitu hyvin ehkäistä kaatumisia ja tapaturmia.

Jos ei, voitte esittää, miksi asiakkaalta pitäisi pyytää suostumus ja muut asiaan liittyvät näkökohtanne.

-

Pidättekö kannatettavana, että teknisestä valvonnasta sosiaalihuollon toimintayksikön yhteisissä tiloissa säädetään?

Kyllä

Jos kyllä, voitte esittää asiaan liittyvät näkökohtanne.

Selkeyttää toimintaa.

Jos ei, voitte esittää, miksi teknisestä valvonnasta ei pitäisi säätää ja muut asiaan liittyvät näkökohtanne.

-

Missä tilanteissa katsotte, että toimintayksikössä olisi tarpeen käyttää tallentavaa kameravalvontaa? Millainen prosessi liittyy tallentavan kameravalvonnan käyttämiseen

Lääkehuoneet, ulko-ovet sekä huoltotilat, jotka ovat turvallisuuden ja valmiuden kannalta merkittäviä.

Pidättekö kannatettavana, että laissa säädettäisiin, että asiakasprosessin aikana on arvioitava teknologian hyödyntämisen mahdollisuus asiakkaan sosiaalipalveluissa?

Kyllä

Jos kyllä, voitte esittää asiaan liittyvät näkökohtanne.

Uskomme, että lakiin määritelty velvollisuus myös tosiasiallisesti lisää teknologisten ratkaisujen laajentamista. Esimerkiksi etäpalveluiden ensisijaisuus on myös helpompi perustella asiakkaille ja omaisille, kun siitä on säädetty laissa.

Tässä yhteydessä tulisi hyödyntää RA:sta saatavaa asiakaskohtaista tietoa, joka indisoi teknologian hyödyntävän asiakasta.

Jos ei, voitte esittää, miksi arviointivelvollisuudesta ei tulisi säätää.

-

Pidätkö kannatettavana, että asiakasmaksulain 10 e §:ään lisätään uusi momentti, jonka nojalla turva-auttamispalvelun toteuttamisesta osana kotihoitoa voidaan periä maksu?

Kyllä

Jos kyllä, voitte esittää asiaan liittyvät näkökohtanne.

Kotihoidon maksun määräytymisperusteet eivät sovellut turva-auttajapalveluun. Pidämme hyvänä ratkaisua, että turva-auttajapalvelu ei tullut lakisääteiseksi tukipalveluksi, koska tukipalveluiden järjestämisessä tulisi olla enemmän päätösvaltaa hyvinvointialueilla. Laissa määritellyt tukipalvelut olisi syytä poistaa, koska ne eivät vastaa enää asiakkaiden tarpeita.

Jos ei, voitte esittää, miksi ei tulisi säätää ehdotetulla tavalla.

-

Pidätkö kannatettavana, että teknologian huomioimiselle iäkkäiden ympärivuorokautisen hoidon henkilöstömitoituksen laskemisessa asetettaisiin maksimiraja?

Kyllä

Jos kyllä, voitte esittää asiaan liittyvät näkökohtanne.

Henkilöstötarpeeseen vaikuttavat teknologiset ratkaisut ovat rajalliset tällä hetkellä.

Jos ei, voitte esittää vaihtoehtoisia ratkaisumalleja ja muut asiaan liittyvät näkökohtanne.

-

Jos kannatatte maksimirajan asettamista teknologian huomioimiselle iäkkäiden ympärivuorokautisen hoidon henkilöstömitoituksen laskemisessa, onko ehdotettu 0,04 mielestänne sopiva?

Kyllä

Jos kyllä, voitte esittää asiaan liittyvät näkökohtanne.

Henkilöstötarpeeseen vaikuttavat teknologiset ratkaisut ovat rajalliset tällä hetkellä, jonka pohjalta 0,04 maksimiraja on asetettu. Maksimirajassa ei ole huomioitu teknologian nopeaa kehittymistä ja laajentumista eikä palveluntuottajien eroja teknologisten ratkaisujen käytössä, joten lakiin kirjattu 0,04 maksimiraja voi rajoittaa teknologisten ratkaisujen edistämistä.

Jos ei, voitte esittää vaihtoehtoisia ratkaisumalleja ja muut asiaan liittyvät näkökohtanne.

-

Pidätkö kannatettavana, että iäkkäiden ympärivuorokautisen hoidon vähimmäishenkilöstömitoitus olisi edelleen 0,6 työntekijää asiakasta kohti, jota ei voitaisi teknologioita käytettäessä alittaa?

Ei

Jos kyllä, voitte esittää asiaan liittyvät näkökohtanne.

-

Jos ei, voitte esittää vaihtoehtoisia ratkaisumalleja ja muut asiaan liittyvät näkökohtanne.

Lain vaikutus hyvinvointialueiden rahoitukseen on liian korkea suhteessa vaikutukseen henkilöstömitoituksen pienentymiseen. Vaikutus henkilöstötarpeen pienentymiseen on näennäinen. Olemme hyvinvointialueella arvioineet, että lain linjauksesta ei tule meille säästöjä, koska laissa määritellyt teknologiset ratkaisut ovat laajasti jo asumispalveluissa käytössä.

Valmistelussa on arvioitu, että lääkehuoltoon, yöaikaiseen valvontaan ja kirjaamiseen liittyvillä teknologioilla voi olla henkilöstövaikutuksia. Näettekö, että iäkkäiden ympärivuorokautisessa hoidossa voisi vielä olla joitakin muita välittömän asiakastyön tehtäviä, joissa teknologian avulla voitaisiin vähentää henkilöstötarvetta?

Ei

Jos kyllä, mitä tehtäviä ne olisivat ja millä teknologialla henkilöstötarvetta voitaisiin vähentää?

-

Kannustaako esitys mielestänne investoimaan uusiin teknologioihin sosiaalihuollon palveluissa (myös muissa kuin iäkkäiden ympärivuorokautisessa hoidossa)?

Kyllä

Voitte esittää teknologiainvestointeihin liittyviä näkökohtia.

Hyvinvointialueiden rahoituksen pienentäminen pakottaa hyvinvointialueet lisäämään teknologiaa.

Voitte esittää muut asiaan liittyvät näkökohtanne ehdotuksen vaikutuksista.

Lakimuutosten taloudelliset vaikutukset hyvinvointialueiden rahoitukseen on arvioitu liian korkeiksi. Siinä ei ole riittävästi arvioitu eri hyvinvointialueilla jo tehtyjä toimenpiteitä.

Mäkelä Sanna-Maaria

Varsinais-Suomen hyvinvointialue - Eeva-Sirkku Pöyhönen, tulosaluejohtaja